

Stofskifte - en rural mikrohistorie

Skriveøvelse af Kristine Agergaard, Historicitet, Kunsthistoriefaget i dag, KA Kunsthistorie

I en gammel lade på Møn improviserer et orkester med blæserinstrumenter og trommer i dialog med en oplæsning af collage-digte sig frem til en eksperimenterende lydcollage. Det bemærkelsesværdige ved scenariet er ikke umiddelbart de tværæstetiske komponenter, men at anledningen er den amerikanske kunstner Stephanie Barbers bogreception, der afholdes fra hendes atelier i Baltimore gennem et zoom-opkald.

Barbers kunstbog *The sympathetic metabolism of an island* er særligt produceret til *Stofskifte – En kunstnerisk manifestation*, På Den Anden Side Biennale, 2020, der foregår sidste weekend i august, 2020, på et nedlagt landbrug i landsbyen Hårbølle, hvori jeg deltager som både kunstner og publikum. Internetlanceringen af Barbers værk er et tidstypisk eksempel på den globaliserede tidsalders digitale vidunderses pragmatiske løsninger for internationale kunstevents i en pandemi-ramt verden. En bogreception i zoomvinduet begrænsede medieringsrum kunne godt foranledige én til at mistænke, at det er selve muligheden for sameksistens som international digital fællesskab, der udgør begivenhedens berettigelse som værk.

Zoom-mødet til Baltimore sprænger dog alle Coronatidens påtvungne zoom-konferencers blodfattige, socialt distancerede rum, ved at blive til en sansemættet opførsel af en regulær live performance, udført i samarbejde med det tilstedeværende og til biennalen særligt sammensatte The Homeostatic Mycelium Orchestra.

Stephanie Barber (US) - *The sympathetic metabolism of an island*, Book Launch & The Mycelium Homeostatic Orchestra

Projiceret op på et stort lærred og indrammet af zoom-opkaldets interface, udgør taktile nærbilleder af Barbers hænder og værkets collage-digte den livetransmitterede billedside. Barbers oplæsning bliver i voksende frigjorthed stedse mere til et *call and response* med orkesterets spontane ytringer af skrigende kakofoni over mumlende lydtæpper og diskrete, og som i bogværket, digteriske klangbunde.

Selvom *Stofskifte* har tilpasset sig pandemi-virkeligheden med et væsentligt element af online-tilstedeværelse - websitet er et præsentationssted i sig selv med uafbrudt online-streaming under biennalen - og flere værker, der som Barbers boglancering, foregår som live transmitteret online-begivenhed, kommer biennalen ikke desto mindre i kølvandet på en sommer, hvor sociale og kulturelle begivenheder trods alt bliver afholdt. Kort forinden anden bølge af Corona ruller ind over os, bliver *Stofskifte* til en privilegeret undtagelsestilstand af kunstneriske udvekslinger mellem op mod ethundrede kunstnere og publikummer.

Det ellers både prætentiose og luftigt erklærede løfte fra kuratorerne om biennalen som “en kunstnerisk manifestation”, bliver rent faktisk opfyldt. Det ville ligge lige for hånden at tilskrive biennalens festivalformats kontrast til mange måneders kunstnerisk ørkenvandring som en manifestation i sig selv. Men ikke desto mindre manifesterer kunsten sig som en tidslomme i undtagelsestilstanden, i form af et midlertidigt realiseret utopia, hvor dikotomien mellem liv og kunst og mellem reel erfaret oplevelse og repræsentation, kollapser og bliver sammenknyttet i et holistisk *gesamtkunstwerk*. Samværet mellem publikummer og kunstnere gennem weekendens kunstoplevelser, måltider, fest, og “hængen ud” bliver til ét sammenhængende hele, og således er temaet “stofskifte” virkeliggjort som en gensidigt og kausalt producerende organisk proces, hvor alle biennalens bestanddele bliver relevante for helhedsoplevelsen. Sågar ens afføring på det nedlagte landbrugs muldtoilet indfører sig som kilde til refleksion over stofskifteprocessen, gennem et poetisk-teoretisk tekstværk over ekskrementers andel af kosmos og deres konkrete genanvendelighed, der, printet og ophængt på det udendørs toilet, opfordrer til henført lokumslæsning.

Biennalens program er strøet ud over landejendommens lader og udendørsareal, og også i et enkelt tilfælde i udkanten af landsbyen. Ført rundt af den samme performende guide til et værk ad gangen, er publikum iscenesat som en samlet vandrende organisme gennem hele weekendens forløb. De enkeltstående værker er alle præget af performancesituationens egen tidslighed, men også relationen mellem publikum og kunstnerne, der skiftevis opfører værker og er publikummer til andre kunstneres værker, bliver alle deltagere i en fælles tid. Gennem tilstedeværelsen langt fra alfarvej, i et bredt spektrum af live-møder med kunstneriske behandlinger af temaet stofskifte i en kontekst, der i selv bliver sit eget selvrefererende stofskifte, opstår et nærmest parallelvirkeligt kosmos.

Samtidig med at lukke sig om sig selv, bliver denne "metaboliske boble" ustandseligt dokumenteret og live-streamet. Ikke alene gennem den online live-dækning, der potentielt kan nå et globalt publikum, men også gennem en række deltagende internationale kunstnere, samt nogle af disses, bl.a. Barbers, online værker, rækker *Stofskifte* ud til, eller ønsker at indskrive sig i, en international kunstscene. Forankringen i den rurale kontekst på Møn, understreget af den parallelvirkelige biotopi, kan fint eksemplificere en kunstnerisk flerlaget mikro-makro økologi, hvor den nære "boble" forbinder sig med den planetære "sfære". Ved at gøre periferien, her i form af det rurale, central og en del af den store sammenhæng, indskriver *Stofskifte* sig i den voksende tendens til at gøre op med en modernistisk centralistisk kunstscene.

Positioneringen mellem det rurale som kunstnerisk center og det planetære som alment anliggende, reflekterer en anden, og lige så tidstypisk, bevægelse, nemlig den tiltagende kunstneriske opmærksomhed på økologi og klimaengagement. Denne tendens i samtidskunsten er helt i tråd med biennialens fokus på menneskeheden som en lille del af et større stofskifte. Med kuratorkollektivets På Den Anden Sides egne ord er temaet "stofskifte (...) en respons til den eller rettere de globale kriser, ud fra et behov for at gentænke og reorganisere de processer, der er afgørende for alt liv og for vores fælles eksistens".¹ I tråd hermed skriver Nis Rømer, BKF's formand og deltagende kunstner på *Stofskifte*, således: "Den aktuelle klimakrise nødvendiggør fra det makroskopiske niveau et nyt natursyn, hvor menneskets intime sammenknytning med natur og klima ikke længere kan ignoreres. Det natursyn har vi som kunstnere en vigtig rolle i at forme og skabe prizmer til."²

Spørgsmålet rejser sig nu, om den dobbelte bevægelse mod det rurale og det digitalt globale giver mening, ud over at være iværksat ud fra Corona-vilkårets online oplevelsespræmis. Bliver bienalens intention om at række ud globalt og planetært modtaget af et publikum, eller indlejret i en samtidskunstnerisk samtale, udenfor den rurale kontekst? Er den store umage for global-digital tilstedeværelse nødvendig for biennialens selvberettigelse eller kunne anerkendelsen af sig selv som mikrohistorie gå op med begivenhedens biotopiske egen-virkelighed?

Live streamet eller ej, Stephanie Barber og The Homeostatic Myscelium Orchestra kolliderer det distancerede digitalt-globale med den nærværende live-oplevelse, og formår måske, netop i kraft af satelliternes mellemkomst i kontrast til de fedtede pløjemarken lige udenfor, at frembringe en poetisk højspændt og overraskende velfungerende tværestetisk improvisationsperformance, der som mikrobegivenhed i *Stofskiftes* makrokosmos, udelukkende kan opleves i det umedierede rum.

Stofskifte – En kunstnerisk manifestation, På Den Anden Side Biennale, 2020

28 - 30. august, 2020, Hårbølle, Møn

Mere information: <https://2020.pdas.dk/om-2>

¹ Fra På Den Anden Sides koncept på hjemmesiden <https://2020.pdas.dk/om-2>

² Nis Rømer, *Planetarisk Poetik*, essay, Kunsten.nu 17.10.2020 <https://kunsten.nu/journal/planetarisk-poetik/>